

Szomszédolás az Evangélikus Országos Könyvtárban – szakmai találkozás, közgyűlés és közös örökségünk felfedezése

A könyvtárak világában különösen fontosak azok az alkalmak, amikor a szakmai közösség tagjai nemcsak online kapcsolódhatnak egymáshoz, hanem személyesen is találkozhatnak, tapasztalatot cserélhetnek, megismerhetik egymás intézményeit és közösen gondolkodhatnak hivatásuk aktuális kérdéseiről. Ilyen esemény volt az Egyházi Könyvtárak Egyesülése (EKE) idei közgyűlése és szakmai napja is, amelynek ezúttal az Evangélikus Országos Könyvtár adott otthont a Magyarországi Evangélikus Egyház Üllői úti székházában.

A rendezvényre az ország különböző pontjairól érkeztek könyvtáros kollégák, hogy részt vegyenek az egyesület éves közgyűlésén, majd betekintést nyerjenek az Evangélikus Országos Könyvtár munkájába, gyűjteményeibe és mindennapi szakmai tevékenységébe.

Áhítattal indult a nap

A találkozó a reggeli órákban közös áhítattal kezdődött. Az alkalmon **Dr. Lackner Pál** püspök, az Evangélikus Országos Gyűjtemény igazgatója szolgált igei üzenettel, amely méltó lelki keretet adott a nap eseményeinek. Az áhítat során a résztvevők együtt gondolkozhattak a szolgálat, a közösség és a kulturális örökség megőrzésének felelősségéről. Az alkalom ünnepélyességét tovább emelte **Dr. Kertész Botond**, levéltárvezető kántori szolgálata, amely zenei gazdagságával segítette az elcsendesedést és a közös ráhangolódást.

Dr. Lackner Pál

A résztvevők számára már a nap első perceiben érzékelhető volt, hogy az egyházi könyvtári munka nem pusztán szakmai tevékenység, hanem kulturális és lelki küldetés is: a múlt értékeinek megőrzése, a jelen szolgálata és a jövő generációinak támogatása.

Baranya Péter

Határozatképes közgyűlés a kápolnában

A hivatalos program 10 órakor kezdődött a székház kápolnájában, ahol az Egyházi Könyvtárak Egyesülése megtartotta éves közgyűlését. A megjelent tagság biztosította a határozatképességet, így a közgyűlés a tervezett napirend szerint kezdhetette meg munkáját.

A tanácskozás középpontjában az egyesület elmúlt évének értékelése, valamint a kötelező beszámolók megtárgyalása állt.

A jelenlévők meghallgatták **Baranya Péter** elnök éves beszámolóját, amely átfogó képet adott az EKE 2025. évi tevékenységéről, szakmai programjairól, együttműködéseiről és eredményeiről.

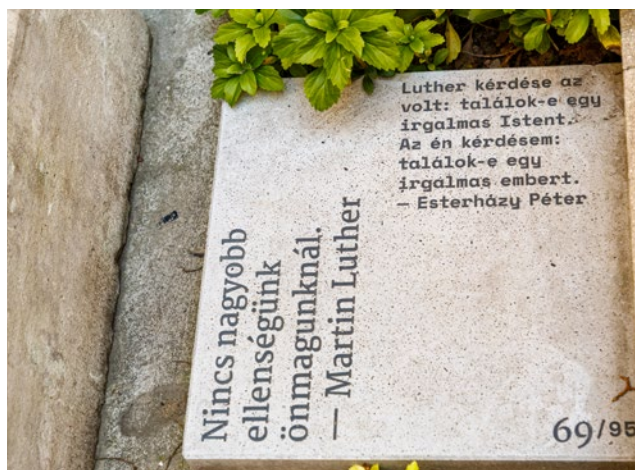
Ezt követően Bácskai-Horváth Hajnalka titkár ismertette a titkári beszámolót, amely az egyesület szervezeti működéséről, adminisztratív feladatairól és a tagsággal kapcsolatos ügyekről adott tájékoztatást. Kelecseny Mónika kamarás szavait, távolléte miatt, Balogh Ferenc elnökségi tag tolmácsolta és az egyesület gazdálkodásának gyakorlati kérdéseit valamint a pénzügyi folyamatok alakulását mutatta be.

A felügyelőbizottság munkájáról és az EKE 2025. évi gazdasági beszámolójáról Dr. Lackner Pál, a felügyelőbizottság elnöke számolt be. Tájékoztatásából kiderült, hogy az egyesület működése a jogszabályi és pénzügyi előírásoknak megfelelően zajlott, a gazdálkodás átlátható és szabályszerű volt. A közgyűlés a beszámolókat megvitatta, majd egyhangúlag elfogadta mind az elnöki, titkári és kamarási jelentéseket, mind pedig a felügyelőbizottság beszámolóját és az EKE 2025. évi gazdasági beszámolóját. A közgyűlés lezárásával a résztvevők figyelme a szakmai programokra irányult, amelyek az idei „Szomszédolás” rendezvény központi elemét jelentették.

Különleges kincsek nyomában

A szakmai nap első állomásaként Dr. Lackner Pál az EOGY igazgatója mutatta be a résztvevőknek az Üllői úti székház templomát. A rövid ismertető nemcsak az épület történetét tárta a hallgatóság elé, hanem ráirányította a figyelmet az itt őrzött egyedülálló kulturális értékekre is.

Különleges érdeklődés övezte Luther Márton végrendeletének bemutatását. A reformáció történetének e kiemelkedő dokumentuma nemcsak történeti jelentősége miatt figyelemre méltó, hanem azért is, mert kézzelfogható kapcsolatot teremt a magyarországi evangélikusság és az európai protestáns örökség között.

A résztvevők számára különleges élményt jelentett, hogy a reformáció egyik legfontosabb alakjához kapcsolódó dokumentumot közvetlen közelről is megismerhették.

Három csoportban az evangélikus örökség nyomában

A program ezt követően három párhuzamos csoportban folytatódott. A látogatók vezetett séták keretében ismerhették meg az Üllői úti székház történetét, valamint az itt működő könyvtári gyűjteményeket. Az egyes csoportokat Balogh Kriszta, Halász Gabriella, Dr. Lackner Pál és Rezessy Anita, illetve Winkler Anna és Tenczer S. Boróka kísérte végig a helyszíneken.

A résztvevők betekintést nyerhettek a Podmaniczky–Dégenfeld Könyvtár történetébe, megismerhették annak kialakulását és gyűjteményi sajátosságait. A gyűjtemény különlegességét az adja, hogy egy művelt főúri házaspár, báró Podmaniczky Géza és felesége, gróf Dégenfeld-Schomberg Berta közel harmincezer kötetes kastélykönyvtára maradt fenn benne. A felbecsülhetetlen tudományos és történeti értéket képviselő állomány nem csupán a korabeli műveltség és könyvkultúra lenyomata, hanem személyes közelségbe is hozza egy századfordulón élt főúri család mindennapjait. A könyvek, útleírások, albumok és egyéb dokumentumok révén kirajzolódik, hogy merre utaztak, milyen tudományos és művészeti kérdések foglalkoztatták őket, milyen irodalmat olvastak szívesen, és hogyan kapcsolódtak koruk szellemi áramlataihoz. A gyűjtemény így egyszerre szolgál történeti forrásként és egy letűnt életforma különleges lenyomataként.

Hasonló érdeklődés kísérte az Esterházy Péter és Gitta Könyvtár bemutatását is. A látogatók nemcsak az írói hagyatékhoz kapcsolódó gyűjtemény egyes darabjait ismerhették meg, hanem betekintést kaptak annak feldolgozási és kutathatósági kérdéseibe is.

A könyvtárban **Dr. Hafner Zoltán** irodalomtörténész, a könyvtár tudományos munkatársa tartott ismertést Esterházy Péter írói munkásságáról, valamint arról a nagyszabású kiállításról, amely közel egy éven át volt látogatható, és idén februárban zárult. Előadásában bemutatta továbbá a napokban megjelent Esterházy-kiállítás katalógusát is, amely a tárlat anyagát és szakmai eredményeit foglalja össze. A résztvevők így nemcsak a könyvtári gyűjteményt, hanem az Esterházy-hagyaték tudományos feldolgozásának és bemutatásának hátterét is megismerhették.

Dr. Hafner Zoltán

A vezetett programok során a résztvevők számos olyan háttérinformációt hallhattak, amely a nagyközönség számára ritkán válik hozzáférhetővé. A könyvtárak története, az állományok gyarapodása, a restaurálási és digitalizálási munkák, valamint a kutatói érdeklődés legérdekesebb példái egyaránt szóba kerültek.

Előadások a könyvtári műhelymunkáról

A közös ebédet követően a szakmai nap előadásokkal folytatódott.

Balogh Kriszta

Elsőként **Balogh Kriszta** könyvtárvezető mutatta be az Evangélikus Országos Könyvtár szakmai munkáját. Előadásában átfogó képet adott az intézmény működéséről, feladatairól és aktuális projektjeiről, valamint beszélt azokról az országos és egyházi együttműködésekéről, amelyek meghatározzák a könyvtár mindennapi tevékenységét. Bemutatta a könyvtári munkatársak sokrétű és egymásra épülő, integrált szakmai tevékenységét, a könyvtárban és a digitális műhelyben zajló munkafolyamatokat, valamint az elmúlt évek jelentős eredményeit. Külön hangsúlyt kapott a gyűjtemények feltárása, a digitalizálási programok előrehaladása és a szolgáltatások fejlesztése.

Az előadás ugyanakkor őszintén szólt az intézmény előtt álló kihívásokról is, mindenekelőtt a megfelelő gyűjteményi raktár hiányából fakadó nehézségekről, amelyek egyre komolyabb problémát jelentenek az állomány biztonságos elhelyezése és gyarapítása szempontjából. A könyvtárvezető végül a könyvtári csapat jövőbeni terveit és fejlesztési elképzeléseit is ismertette, amelyek célja a gyűjtemények hosszú távú megőrzése és még szélesebb körű hozzáférhetővé tétele.

A hallgatóság betekintést kapott abba is, hogy egy országos egyházi szakkönyvtár miként tud egyszerre megfelelni a hagyományörzés és a modern információszolgáltatás kihívásainak.

Winkler Anna

A délután második előadója **Winkler Anna** régikönyves könyvtáros volt, aki „A gyülekezeti anyagok feldolgozása az Evangélikus Országos Könyvtár nemeskéri anyagán keresztül, valamint válogatás gyűjteményünk néhány különösen értékes és érdekes köteteiből” címmel tartott előadást. Az előadás izgalmas példákon keresztül szemléltette, hogyan válhatnak kutathatóvá a gyülekezeti gyűjtemények dokumentumai, és milyen tudományos értékeket rejtene a sokszor évszázadokon át megőrzött kötetek. A bemutatott könyvek között több olyan ritkaság is szerepelt, amelyek nemcsak egyháztörténeti, hanem művelődéstörténeti szempontból is kiemelkedő jelentőséggel bírnak.

Találkozások, kapcsolatok, közös jövő

A szakmai nap végére egyértelművé vált, hogy az Egyházi Könyvtárak Egyesülésének „Szomszédolás” programja jóval több egyszerű intézménylátogatásnál. Lehetőséget teremt a személyes kapcsolatok erősítésére, a szakmai tapasztalatok megosztására és arra, hogy a különböző egyházi könyvtárak munkatársai közösen gondolkodjanak a jövő kihívásairól.

A rendezvényen közel hetven könyvtáros szakember vett részt az ország különböző egyházi és egyéb közgyűjteményeiből. A közgyűlés és a szakmai programok során nemcsak a hivatalos előadások és bemutatók kaptak hangsúlyt, hanem azok a személyes beszélgetések is, amelyek a szünetekben, az épületbejárások során vagy éppen az ebéd mellett alakultak ki. Ezek az alkalmak gyakran ugyanolyan értékesek, mint az előadások, hiszen lehetőséget adnak a jó gyakorlatok megosztására, új együttműködések kialakítására és a szakmai kapcsolatok elmélyítésére.

Az Evangélikus Országos Könyvtár vendéglátóként nemcsak gyűjteményeinek értékeit mutatta meg, hanem azt a szakmai és közösségi elkötelezettséget is, amely az intézmény mindennapi működését jellemzi. A résztvevők betekintést nyerhettek abba a sokrétű munkába, amely a történeti állományok megőrzésétől és feldolgozásától kezdve a digitalizáláson át a tudományos kutatás támogatásáig számos területet ölel fel.

A nap során többször is megfogalmazódott, hogy az egyházi könyvtárak napjainkban egyszerre őrzik a múlt emlékeit és szolgálják a jelen közösségeit. Feladatuk nem csupán a dokumentumok megőrzése, hanem azok értelmezése, kutathatóvá tétele és továbbadása is a következő generációk számára.

A résztvevők gazdag szakmai élményekkel, új ismeretekkel és megerősített kapcsolatokkal térhettek haza. A rendezvény ismét bebizonyította, hogy az egyházi könyvtárak közössége élő, összetartó és nyitott szakmai hálózatot alkot, amelynek tagjai közös felelősséget éreznek kulturális és egyházi örökségünk megőrzéséért.

A Szomszédolás idei állomása nem csupán egy sikeresen lebonyolított szakmai nap volt, hanem találkozás közös értékeinkkel, történelmünkkel és egymással is. Az Evangélikus Országos Könyvtárban töltött nap méltó módon mutatta meg, hogy a könyvtárak nem egyszerűen könyvek őrzőhelyei, hanem olyan szellemi műhelyek és közösségi terek, amelyek múltat, jelent és jövőt kapcsolnak össze.

BALOGH KRISZTA
Evangélikus Országos Könyvtár

Fotó: Balogh Ferenc